

Feitenreconstructie

Thema: Sport

Periode: maart 2020 tot en met februari 2021

Opgesteld door de programmadirectie Nafase COVID-19 (NC-19)

Inhoud

Inhoud	1
Leeswijzer	2
Kantelmomenten.....	3
1. Maart 2020.....	4
2. April 2020	5
3. Mei 2020	6
4. Juni 2020	9
5. Augustus 2020.....	11
6. September 2020.....	12
7. Oktober 2020.....	13
8. November 2020.....	14
9. December 2020.....	16
10. Januari 2021.....	17
11. Februari 2021	18

Leeswijzer

Deze feitenreconstructie over het thema 'Sport' betreft de periode maart 2020 tot en met februari 2021 en is gebaseerd op openbare bronnen (voornamelijk Kamerbrieven en OMT-adviezen) en interne documenten (afstemmingsoverleg). Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met beleidsmedewerkers van de directie Sport die nauw betrokken zijn (geweest) bij het thema Sport. De input van deze collega's is tevens verwerkt in deze feitenreconstructie. De **grijze teksten** verwijzen naar aanvullingen op basis van mondelinge bronnen of van respondenten ontvangen opmerkingen zonder bronstukken. N.B.: de hyperlinks in sommige bronvermeldingen zijn mogelijk na verloop van tijd niet meer toegankelijk.

Dit document start met een kort overzicht van de belangrijkste kantelmomenten. Kantelmomenten zijn cruciale momenten en/of belangrijke koerswijzigingen in de bestrijding van de COVID-19-crisis. De kantelmomenten zijn in de feitenreconstructie die volgt in meer detail te vinden. In deze feitenreconstructie zal in een aantal gevallen ook verwezen worden naar jeugd(-beleid). Voor een meer gedetailleerde weergave van deze feiten kunt u de tijdlijn 'Jeugd' (1^e en 2^e tijdvak) raadplegen.

Wij danken onze collega's van de directie Sport voor hun tijd en openheid.

Kantelmomenten

- **Introductie maatregelen voor sport:** Halverwege maart 2020 sturen de minister voor Medische Zorg en Sport (MZS), de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media (BVOM) en de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) een brief naar de Tweede Kamer over de verlenging van alle bestaande maatregelen van 12 maart, die vanaf 15 maart ook de sportsector treffen. In Nederland moeten vanaf 15 maart tot en met 6 april alle sportaccommodaties, zowel binnen als buiten, hun deuren sluiten.
- **Verspoeling maatregelen:** Eind april 2020 komt enige versoepeling in de maatregelen voor kinderen tot en met twaalf jaar. Zij mogen weer in de buitenlucht in georganiseerd verband trainen. Voor jongeren in de middelbare schoolleeftijd geldt dat zij ook meer ruimte krijgen om georganiseerd te sporten in de buitenlucht.
- **Maatregelen tweede golf:** Eind september 2020, in het kader van de tweede golf waarin Nederland zich bevindt, volgen er nieuwe maatregelen. Alle sportwedstrijden en trainingen vinden plaats zonder publiek, zowel voor amateur- als professionele sportwedstrijden en trainingen.
- **Sportprotocollen:** NOC*NSF stelt vanaf de eerste golf het protocol 'verantwoord sporten' op en past deze gedurende de pandemie aan naar de op dat moment geldende maatregelen. De afspraken zijn beschreven op een wijze waarmee aan de maatregelen van de Rijksoverheid en de RIVM-gezondheidsadviezen voldaan kan worden. Ook vormt dit protocol de basis voor verschillende sporten die er vervolgens hun eigen vertaling aan geven. Er zijn ook sportbonden die hun eigen protocollen opstellen, met name voor commerciële sporten zoals yoga, dansen, klimmen, paardrijden, golf, fitness en squash.
- **Financiële ondersteuning:** Na de eerste golf wordt zichtbaar hoe hard de sport wordt geraakt door de gevolgen van de coronamaatregelen. Dit heeft grote sportieve, organisatorische en financiële impact op de sportsector. Het kabinet treft om die reden vanaf mei 2020 ondersteunende financiële maatregelen, variërend van kwijtscheldingen van de huurkosten (€ 90 miljoen), stimuleringsregelingen voor accommodaties (€ 20 miljoen) tot bancaire leningen voor sportverenigingen om staande te blijven (€ 10 miljoen). Hiermee kunnen de voornaamste financiële problemen voor de sportsector worden weggenomen. Vanaf september wordt er aanvullend € 25 miljoen beschikbaar gesteld voor sportverenigingen met een eigen accommodatie. Vanaf februari 2021 stelt het kabinet € 240 miljoen aanvullend beschikbaar om het steunpakket voor amateursportverenigingen en zwembaden en ijsbanen te verlengen tot en met juni 2021.
- **Relevantie gezonde leefstijl en welzijn:** Er wordt door wetenschappers en medici aandacht gevraagd voor het belang van een gezonde leefstijl om juist nu weerbaarder te zijn tegen de gevolgen van een coronabesmetting. In mei 2020 biedt het Lifestyle4Health (een samenwerkingsprogramma van o.a. TNO en LUMC) en de Vereniging Arts en Leefstijl namens bijna 2.000 zorgprofessionals een brief en notitie aan, aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) om aandacht te vragen voor een gezond leefstijl. Ook doen NOC*NSF (de landelijke vertegenwoordiging van sportorganisaties) en bekende sporters de nadrukkelijke oproep om sport en bewegen meer te integreren in het dagelijkse leven. Februari 2021 komt het steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl. Om het preventiebeleid de komende jaren op niveau te houden en waar nodig aan te vullen in de strijd tegen de coronapandemie, krijgen de huidige lokale sportakkoorden een extra impuls.

1. Maart 2020

Op **12 maart 2020** informeert minister Bruins de Tweede Kamer over de laatste ontwikkelingen rondom de aanpak van het coronavirus in Nederland waarin het Outbreak Management Team (OMT) onder andere adviseert dat evenementen met meer dan honderd bezoekers worden afgelast. Dat geldt ook voor sportclubs en sportwedstrijden. Deze maatregelen vervangen de eerste regionale maatregelen in Noord-Brabant en gelden vanaf 12 maart en tot en met in ieder geval 31 maart 2020 voor heel Nederland. Net als veel andere landen in Europa bereidt Nederland zich voor op de fase van beperking, de mitigatiefase. In de mitigatiefase zijn verdergaande maatregelen mogelijk. Het op allerlei manieren verminderen van sociale contacten komt dan in beeld.¹

Op **15 maart** sturen minister Bruins (MZS), minister Van Engelshoven (OCW), minister Slob (BVOM) en staatssecretaris Van Ark (SZW) gezamenlijk een brief naar de Tweede Kamer over de bestaande maatregelen van 12 maart jl. Het kabinet heeft op 15 maart in een ministeriële commissie crisisbeheersing (MCCB) besloten tot aanvullende maatregelen op de eerdere maatregelen die nu zullen gelden tot 6 april. Alle sportaccommodaties, zowel binnen als buiten, gaan vanaf 15 maart tot en met 6 april om 18:00 uur hun deuren sluiten. Dit geldt ook voor sport- en fitnessclubs.²

Op **31 maart** stuurt minister De Jonge een brief naar de Tweede Kamer waarin hij onder andere aangeeft dat sport- en fitnessclubs gesloten blijven tot en met 28 april.³

¹ Minister voor MZS (2020, 12 maart). *Laatste ontwikkelingen rondom de aanpak van het coronavirus in Nederland* (25295-124). URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-124.html>.

² Minister voor MZS c.s. (2020, 15 maart). *Covid-19 nieuwe aanvullende maatregelen* (25295-175). URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-175.html>.

³ Minister van VWS (2020, 31 maart). *COVID-19 - Update stand van zaken* (25295-200). URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-200.html>.

2. April 2020

Op **16 april** stuurt minister Van Rijn een brief naar de Tweede Kamer waarin wordt ingegaan op de agenda van de Informele Sportraad van de Europese Unie (EU). Tijdens deze raad op 21 april wisselen lidstaten van gedachten over de gevolgen van COVID-19 voor de sportsector en mogelijke (te nemen) maatregelen in de huidige situatie en op termijn. VWS en de sportsector bekijken voorafgaand wat de gevolgen zijn van de huidige COVID-19-maatregelen voor de sport en wat de sportsector nodig heeft om na het versoepelen of opheffen van deze maatregelen weer goed te kunnen functioneren. Tevens informeert VWS namens Nederland de Raad dat zowel de huidige maatregelen als de behoeften van de sportsector na de ergste piek van de pandemie nog worden gezien.⁴

Op **21 april** stuurt minister De Jonge een brief naar de Tweede Kamer waarin hij informeert over versoepelingen van een aantal maatregelen, waaronder ook voor sport. Op basis van het 65^e OMT-advies⁵ heeft het kabinet besloten dat georganiseerde sportactiviteiten in de buitenlucht voor jongeren tot en met 18 jaar vanaf 29 april onder de volgende voorwaarden weer mogelijk zijn. Met vaste maatregel dat officiële wedstrijden niet zijn toegestaan, omdat deze leiden tot reizen en meer contacten, en dus tot een hoger verspreidingsrisico:

- *Kinderen*: voor kinderen tot en met 12 jaar geldt dat zij vanaf 29 april weer in de buitenlucht in georganiseerd verband mogen trainen;
- *Jongeren*: voor jongeren in de middelbare schoolleeftijd, 13 tot en met 18 jaar geldt dat zij ook meer ruimte krijgen om georganiseerd te sporten in de buitenlucht. Het gaat hier zowel om sporten in de openbare ruimte als sporten op een buitensport accommodatie, met de regel dat er gesport moet worden op anderhalve meter afstand. Het is de bedoeling dat zoveel mogelijk kinderen en jongeren de kans krijgen om mee te doen, dus ook de niet-leden van een vereniging. Sanitaire faciliteiten, kleedkamers en kantines bij sportclubs blijven nog wel gesloten. Ook is het niet de bedoeling dat ouders langs de lijn staan;
- *Volwassenen*: voor iedereen boven de 18 jaar verandert niets. Voor hen geldt dat zij nog geen georganiseerde sportactiviteiten kunnen doen;
- *Topsporters*: topsporters mogen vanaf 29 april trainen op aangewezen trainingslocaties, in overleg met NOC*NSF en de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB). Dit kan alleen als daarbij anderhalve meter afstand en de hygiënemaatregelen van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) in acht worden genomen.

Alle eet- en drinkgelegenheden in sport- en fitnessclubs blijven vooralsnog gesloten.⁶

⁴ Minister van MZ (2020, 16 april). *Geannoteerde Agenda Ingelaste EU Informele Sportraad 21 april 2020; de gevolgen van COVID-19 voor de Sportsector* (21501-34-328).

URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-21501-34-328.html>.

⁵ Directeur CIb (2020, 20 april). *Advies n.a.v. 65e OMT COVID-19* [gestuurd naar de Tweede Kamer als bijlage op 22 april]. URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-931536>.

⁶ Minister van VWS (2020, 21 april), *Covid-19: Update stand van zaken* (25295-277).

URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-277.html>.

3. Mei 2020

Op **1 mei** stuurt minister Van Rijn een brief naar de Tweede Kamer inzake het steunpakket voor sportverenigingen ten gevolge van de COVID-19-crisis. De sport wordt hard geraakt door de gevolgen van de maatregelen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Dit heeft sportieve, organisatorische en financiële impact op de sportsector. Ondanks het feit dat de deuren van sportverenigingen voor jeugd (tot en met 18 jaar) weer open zijn gegaan, ziet de minister de continuïteit van sportinfrastructuur onder druk staan. Om die reden treft het kabinet maatregelen om sportverenigingen te ondersteunen:

- *Kwijtschelding huurpenningen voor amateursportverenigingen:* het kabinet heeft besloten gemeenten te compenseren voor de kwijtschelding van huurkosten voor sportverenigingen die geconfronteerd worden met een omzetzaling over de periode 1 maart tot 1 juni. Hiervoor wordt € 90 miljoen beschikbaar gesteld;
- *Stimuleringsregeling voor amateursportverenigingen met een eigen accommodatie:* sportverenigingen met een eigen accommodatie die geconfronteerd worden met een omzetzaling van minimaal 20% wil het kabinet ondersteunen met een bijdrage van € 2.500 per vereniging. In totaal is voor deze regeling € 20 miljoen beschikbaar en komen circa 7.500 verenigingen voor deze regeling in aanmerking;
- *Toegang tot kortlopend krediet voor amateursportverenigingen:* voor amateursportverenigingen die als gevolg van de coronamaatregelen in liquiditeitsproblemen komen, wil de minister de mogelijkheid bieden om een bancaire lening af te sluiten tegen een lage rente. Hiertoe heeft de minister het borgstellingskapitaal van Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) met € 10 miljoen verhoogd.⁷

Op **6 mei** stuurt minister De Jonge een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 naar de Tweede Kamer. Hierin staan scenario's uitgewerkt om sectoren stapje voor stapje weer gedeeltelijk te kunnen openen. In deze eerste stap stelt het kabinet een aantal sectoren/activiteiten weer (gedeeltelijk) open per 11 mei. Voor sport wordt het volgende voorgesteld:

- Buiten sporten is toegestaan voor alle leeftijdsgroepen boven 18 jaar. Daarbij geldt wel op anderhalve meter afstand van elkaar, geen contact tijdens het sporten, geen wedstrijden en thuis douchen;
- De eerdere ruimte voor georganiseerd buiten sporten en trainen voor groepen kinderen tot en met 12 jaar en georganiseerd sporten in de buitenlucht voor groepen jongeren tot en met 18 jaar blijft gelden;
- Voor zowel de jeugd als voor volwassenen geldt dat alleen trainingen zijn toegestaan. Wedstrijden kunnen tot 1 september nog niet plaatsvinden. Ook blijven kleedruimtes (inclusief douches) en kantines gesloten;
- Binnen- en buitenzwembaden mogen per 11 mei hun deuren openen, inclusief de kleedruimtes. Ook hier blijven de douches gesloten. Bezoekers dienen de anderhalvemetermaatregel in acht te nemen.

⁷ Minister voor MZS (2020, 1 mei). *Steunpakket Sportverenigingen gevolgen COVID-19 maatregelen* (30234-244). URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30234-244.html>.

Bij verdere positieve ontwikkelingen kunnen dan per 1 september ook de sportscholen en alle vormen van sport (binnen en buiten) – waaronder het betaald voetbal zonder publiek – volgen. Dit wordt in overleg met de branches verder uitgewerkt.⁸

Er worden tevens meerdere 'sportprotocollen' opgesteld, waarin door de sportsector afspraken worden gemaakt. Op **7 mei** vindt de eerste formele communicatie naar het Platform Ondernemende Sport (POS) plaats over vier ingediende protocollen. De ingediende protocollen worden vooraf door een 'interdepartementale werkgroep' beoordeeld, waaraan VWS zo nodig input levert ten behoeve van deze beoordeling. Zo hebben een (beperkt) aantal sportbonden een advies vanuit VWS ontvangen. Het gaat hier met name om commerciële sporten zoals yoga, dansen, klimmen, paardrijden, golf, fitness en squash.⁹

Op **13 mei** stelt NOC*NSF het protocol 'verantwoord sporten' op (zie *Protocol Verantwoord Sporten, versie 3*, via website NOC*NSF) en past deze gedurende de pandemie aan naar de op dat moment geldende maatregelen. De afspraken zijn beschreven op een wijze waarmee aan de maatregelen van de Rijksoverheid en de RIVM-gezondheidsadviezen voldaan kan worden. De overheid verstrekt advies en ondersteuning over de protocollen, zodat zij goed aansluiten bij de gezondheidsadviezen. De sector kan vervolgens zelf het protocol vaststellen. Verschillende sporten hebben op basis van het protocol van NOC*NSF hun eigen vertaling gemaakt, waaronder ook zwemmen en commerciële aanbieders.¹⁰

Op **19 mei** stuurt de minister Van Rijn een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 naar de Tweede Kamer. Hierin wordt vermeld dat op 12 mei jl. er een gesprek heeft plaatsgevonden tussen de minister en NL Aktief (de branchevereniging van de fitnessbedrijven). In het gesprek is toegezegd dat het kabinet een aanvullend advies aan het OMT vraagt over de risico's die samenhangen met binnen sporten. Op basis van dit advies kan het kabinet een afweging maken of, en zo ja onder welke voorwaarden, het verantwoord is om het binnen sporten (waaronder fitness) eerder toe te staan dan 1 september.¹¹

Op **26 mei** biedt minister Van Rijn het verslag aan van de informele videoconferentie voor EU Sportministers die op 21 april 2020 plaatsvond over de gevolgen van COVID-19 voor de sportsector. Het Kroatisch voorzitterschap concludeert dat de door lidstaten getroffen algemene en sport-specifieke beschermingsmaatregelen positief effect hebben gehad en de verdere verspreiding van het virus hebben beperkt. Bij het herstarten van sportactiviteiten is het dan ook van belang om te kijken naar *social distancing* normen. In verschillende lidstaten, waaronder ook Nederland, zijn campagnes gestart door de overheid of sportorganisaties gericht op sport en bewegen in thuissituaties, soms met inschakeling van topsporters en media.¹²

⁸ Minister van VWS (2020, 6 mei). *Covid-19 Update stand van zaken* (25295-315).

URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-315.html>.

⁹ Schriftelijke aanvulling van de directie Sport op een conceptversie van deze tijdlijn.

¹⁰ Schriftelijke aanvulling van de directie Sport op een conceptversie van deze tijdlijn.

¹¹ Minister van VWS (2020, 19 mei). *Covid-19 update stand van zaken* (25295-351).

URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-351.html>.

¹² Minister voor MZS (2020, 26 mei). *Informeel videoconferentie voor EU Sportministers op 21 april jl. over de gevolgen van COVID-19 voor de sportsector* (21501-34-336).

URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-21501-34-336.html>.

Op **28 mei** informeert minister De Jonge met een brief aan de Tweede Kamer, mede namens de minister van MZS, over het 68^e OMT-advies¹³ van 25 mei en de afwegingen en genomen besluiten die hiermee samenhangen. Het kabinet heeft besloten om het openen van sportscholen en fitnesscentra te verplaatsen van 1 september naar 1 juli.

Het OMT adviseert bij eventueel vroegtijdig openen van sportscholen, fitnesscentra (en andere binnensporten) ten minste de maatregelen toe te passen zoals opgenomen in het afwegingskader¹⁴ en daarbij de volgende zaken ook mee te nemen:

- het halveren van het aantal deelnemers;
- aandacht geven aan goede luchtverversing (maar geen draaiventilatoren ed.);
- het tijdelijk vastleggen van de gegevens van deelnemers, zodat deze gebruikt kunnen worden voor bron- en contactopsporing mochten zich gevallen voordoen;
- het laagdrempelig testen van medewerkers met klachten.

Sportscholen en fitnesscentra kunnen de komende weken benutten om zich voor te bereiden op de eventuele opening per 1 juli. Per 1 juni geldt dat jongeren tot en met 18 jaar tijdens het sporten weer gewoon spelcontact mogen hebben. Dit gold al voor de doelgroep tot en met twaalf jaar. De sportkantines behoren tevens tot de maatregelen waarvan het kabinet heeft besloten het openen ervan te verplaatsen naar 1 juli.¹⁵

¹³ Directeur CIb (2020, 25 mei). *Advies n.a.v. 68e OMT COVID-19* [gestuurd naar de Tweede Kamer als bijlage op 28 mei]. URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-384.html>.

¹⁴ RIVM (26 mei 2020). *Afwegingskader binnensport* [gestuurd naar de Tweede Kamer als bijlage op 28 mei 2020]. URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blq-934738>.

¹⁵ Minister van VWS (2020, 28 mei). *Besluiten naar aanleiding van OMT advies 25 mei 2020* (25295-384). URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-384.html>.

4. Juni 2020

Op **4 juni** stuurt minister De Jonge een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 naar de Tweede Kamer. Nu verschillende maatregelen zijn versoepeld, mag iedereen weer buiten sporten en bewegen, mits de anderhalvemetermaatregel wordt aangehouden. De afgelopen tijd is onder andere door wetenschappers en medici aandacht gevraagd voor het belang van een gezonde leefstijl om weerbaarder te zijn tegen de gevolgen van een coronabesmetting. Het Lifestyle4Health (een samenwerkingsprogramma van o.a. TNO en LUMC) en de Vereniging Arts en Leefstijl hebben namens bijna 2.000 zorgprofessionals op 19 mei een brief en notitie aangeboden aan staatssecretaris Blokhuis om aandacht te vragen voor een gezonde leefstijl. Ook gaan de minister voor MZS en de staatssecretaris van VWS in gesprek met sporters over hun oproep.¹⁶

Op **4 juni** dient Kamerlid Veldman (VVD), mede namens de Kamerleden Diertens (D66), Dik-Faber (ChristenUnie), Van den Berg (CDA), een motie in waarin hij het kabinet verzoekt om de bevindingen en resultaten van de maatregelen die sinds de uitbraak van het coronavirus zijn genomen te bestuderen. Met als doel nut en noodzaak in beeld te hebben ingeval het noodzakelijk blijkt opnieuw beperkende maatregelen op te leggen en deze uitkomsten te betrekken bij eventueel noodzakelijke vervolgstappen. De motie wordt Kamerbreed aangenomen.¹⁷

Op **24 juni** stuurt minister De Jonge een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 naar de Tweede Kamer. Binnensportaccommodaties, waaronder sporthallen, sportscholen en dansscholen, mogen vanaf 1 juli weer open met de volgende geldende regels:

- Per ruimte zijn maximaal 100 bezoekers toegestaan. Dit is exclusief personeel en met de voorwaarde dat de bijbehorende 'verkeersstromen' en sanitaire voorzieningen gescheiden kunnen worden;
- Locaties moeten zo worden ingericht dat de anderhalvemetermaatregel kan worden nageleefd met behulp van door branche opgestelde protocollen, dan wel afwegingskaders van het RIVM;
- Ondernemers en bedrijven/organisaties dragen hier zelf zorg voor. De overheid ziet toe op naleving door ondernemers en bedrijven/organisaties;
- Op locatie worden hygiënemaatregelen gerealiseerd.

Voor activiteiten buiten gelden dezelfde voorwaarden, met een maximum van 250 toeschouwers en met anderhalve meter afstand tussen toeschouwers. Wedstrijden en toernooien zijn vanaf 1 juli weer toegestaan, zowel binnen als buiten.¹⁸

Op **30 juni** stuurt minister Van Rijn een brief over de gevolgen van COVID-19 op sportbeleid naar de Tweede Kamer. In deze brief wordt onder andere de rapportage 'Monitor Sport en Corona' behandeld. Deze rapportage biedt een eerste inzicht in de gevolgen van de coronamaatregelen voor de sportsector. In deze studie is in het bijzonder

¹⁶ Minister van VWS (2020, 28 mei). *COVID-19 Update stand van zaken* (25295-386).

URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-386.html>.

¹⁷ H.S. Veldman c.s. (2020, 4 juni). *Motie van het lid Veldman c.s. over nut en noodzaak van genomen coronamaatregelen in beeld hebben* (25295-392).

¹⁸ Minister van VWS (2020, 24 juni). *COVID-19 Update stand van zaken* (25295-428).

URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-428.html>.

aandacht voor de financiële gevolgen die de sportsector ondervindt als gevolg van de maatregelen.¹⁹

¹⁹ Minister voor MZS (2020, 2 juli). *Aanbieding Monitor Sport en Corona* (30234-253).
URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30234-253.html>.

5. Augustus 2020

Op **6 augustus** stuurt minister De Jonge een brief naar de Tweede Kamer om te informeren over de laatste cijfers en de oplopende aantal besmettingen, ook in sportclubs. Gelet hierop besluit het kabinet om vanaf 10 augustus extra maatregelen te treffen. Voor studentensportverenigingen en studieverenigingen zijn fysieke introductieactiviteiten slechts toegestaan voor zover gericht op de introductie van de sport en de studie. Alle fysieke activiteiten van studentensportverenigingen vinden plaats in kleine groepen met handhaving van de anderhalvemetermaatregel. Hierbij gelden tevens een eindtijd van 22:00 uur en een alcoholverbod.²⁰

Op **18 augustus** stuurt minister De Jonge een brief naar de Tweede Kamer om te informeren over de laatste cijfers en de verder oplopende aantal besmettingen, ook in studentensportverenigingen.²¹

Op **27 augustus** stuurt minister Van Ark een brief naar de Tweede Kamer om te informeren over de informele videoconferentie voor Europese Sportministers van 2 juni jl. Tijdens deze videoconferentie wordt – voortbordurend op de Informele EU Sportraad van 21 april jl. – gesproken over de impact van de COVID-19-crisis op de sportsector en de sportprioriteiten van het nieuwe Duits voorzitterschap van de Raad van de EU.

De lidstaten geven onder andere aan dat de mogelijkheden om weer te gaan sporten en bewegen verruimd zijn. Ook in Nederland zijn sinds 11 mei jl. buitensporten weer voor iedereen toegestaan met inachtneming van *social distancing*. Dit laatste vormt overal de leidraad voor beleid. Nederland geeft aan dat de sport de eerste sector in Nederland is die, nu de lockdown wordt afgebouwd, activiteiten voor jongeren opstart. Tevens biedt Nederland sportorganisaties financiële steunmaatregelen aan om werkgelegenheid te handhaven en huurkosten te compenseren.

Een aantal lidstaten, waaronder ook Nederland, en de Commissie benadrukken het belang van de dialoog met sportfederaties op alle niveaus (voor vaststelling kalender, positie en rechten van atleten en hoe *social distancing* kan worden ingevoerd) en gezondheidsautoriteiten.²²

Op **28 augustus** stuurt minister de Jonge de Tweede Kamer een brief over de strategie voor de komende periode op het testen en traceren. In deze brief staat onder andere dat er een toenemende vraag wordt gesignaleerd in de sportsector naar het testen van topsporters, ook zonder klachten. Om te voorkomen dat deze toenemende vraag naar het uitvoeren van testen zonder klachten ten koste gaat van de testen die beschikbaar moeten zijn voor mensen met klachten, zegt de minister toe om de beschikbare testcapaciteit verder op te schalen, zodat deze geen beperkingen oplevert.²³

²⁰ Minister van VWS (2020, 6 augustus). *Ontwikkelingen Covid-19* (25295-469).

URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-469.html>.

²¹ Minister van VWS (2020, 18 augustus). *Adviezen OMT en maatregelen COVID-19* (25295-504).

URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-504.html>.

²² Minister voor MZS (2020, 27 augustus). *Verslag Informele Videoconferentie voor EU Sportministers - 2 juni 2020* (21501-34-343).

URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-21501-34-343.html>.

²³ Minister van VWS (2020, 28 augustus). *Testen en traceren: samen strategisch de Corona-pandemie bestrijden* (25295-510).

URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-510.html>.

6. September 2020

Op **1 september** biedt minister de Jonge de Tweede Kamer een brief met de *lessons learned* aan. De afgelopen periode is benut om lessen te trekken uit de eerste fase van de aanpak van COVID-19, dit in lijn met de Kamerbreed aangenomen motie²⁴ van het Kamerlid Veldman c.s. Waar het kabinet met de kennis van nu meer op gaat inzetten voor onder andere sport, is dat kinderen, jongeren en jongvolwassenen zich voldoende, in veiligheid, kunnen ontwikkelen middels sport. De aanbeveling vanuit het jeugdveld is om dit perspectief specifiek in de afwegingen te betrekken, mocht er een tweede golf komen.²⁵

Op **21 september** stuurt minister De Jonge een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 naar de Tweede Kamer. In deze brief wordt ingegaan op diverse onderwerpen, waaronder de tegemoetkoming voor amateursportorganisaties (TASO). Voor het zomerreces heeft het kabinet besloten om, aanvullend aan het steunpakket van 1 mei jl., € 25 miljoen beschikbaar te stellen voor sportverenigingen met een eigen accommodatie. Hiermee kunnen sportverenigingen die geen aanspraak konden maken op de rijksbrede COVID-19-steunmaatregelen, ook een tegemoetkoming aanvragen voor hun doorlopende lasten tussen 1 juli en 1 september. Daarnaast worden deze middelen ingezet om amateursportverenigingen met een sportaccommodatie in eigendom en hoge doorlopende lasten een extra steun in de rug te geven, gezien de belangrijke bijdrage die deze verenigingen leveren aan een gezond en vitaal Nederland.²⁶

Op **28 september** stuurt minister de Jonge een brief naar de Tweede Kamer waar hij ingaat op de huidige epidemiologische situatie en de extra maatregelen die – na overleg met de veiligheidsregio's en op basis van het 78e OMT-advies²⁷ – genomen worden. De minister spreekt over de tweede golf waarin Nederland zit. Eén van de maatregelen treft een verbod op toeschouwers bij sport. Alle sportwedstrijden en trainingen vinden plaats zonder publiek, zowel voor amateur- als professionele sportwedstrijden en trainingen. Er kan gewoon gesport worden, ook in teamverband, maar voorlopig zonder toeschouwers. Ook sluiten de sportkantines tijdelijk.²⁸

Op **30 september** dienen Kamerleden Asscher (PvdA), Marijnissen (SP) en Klaver (GL) een motie in waarin ze benadrukken dat de nieuwe coronamaatregelen bepaalde sectoren zwaar treft, waaronder ook sport. Zij verzoeken de regering, nieuwe en gerichte steunmaatregelen uit te werken voor deze getroffen sectoren. De motie wordt met een meerderheid van stemmen aangenomen.²⁹

²⁴ H.S. Veldman c.s. (2020, 4 juni). *Motie van het lid Veldman c.s. over nut en noodzaak van genomen coronamaatregelen in beeld hebben* (25295-392).

URL: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2020Z10174&did=2020D22094>.

²⁵ Minister van VWS (2020, 1 september). *Lessons Learned Covid-19* (25295-508).

URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-508.html>.

²⁶ Minister van VWS (2020, 21 september). *Stand van zaken Covid-19* (25295-543).

URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-543.html>.

²⁷ Directeur CIb (2020, 28 september). *Advies n.a.v. 78^e OMT COVID-19, deel 1* [gestuurd naar de Tweede Kamer als bijlage op 28 september].

URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-949997>.

²⁸ Minister van VWS (2020, 28 september). *Nadere informatie over de huidige epidemiologische situatie en de extra maatregelen die na overleg met de veiligheidsregio's worden genomen* (25295-587). URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-587.html>.

²⁹ L.F. Asscher c.s. (2020, 30 september). *Motie van het lid Asscher c.s. over uitwerken van nieuwe en gerichte steunmaatregelen voor getroffen sectoren* (25295-612).

URL: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2020Z17656&did=2020D38191>.

7. Oktober 2020

Op **13 oktober** stuurt minister De Jonge een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 naar de Tweede Kamer. Uit het 80^e OMT-advies³⁰ blijkt dat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om de verdere verspreiding van het virus weer in te dammen. Bovenop het pakket van 29 september jl. komt het kabinet daarom met aanvullende maatregelen, een gedeeltelijke lockdown. Voor sport betekent dit:

- Toeschouwers blijven bij zowel de amateursport als professionele sport verboden en de sportkantines blijven gesloten;
- Aanvullend gaat gelden dat kinderen en jongeren tot 18 jaar weliswaar in teamverband kunnen blijven sporten, maar dat er geen wedstrijden tussen clubs mogen worden georganiseerd – wedstrijdje onderling binnen de eigen club mogen wel. Dit om het aantal reisbewegingen en sociale contacten te verminderen. Douches en kleedkamers worden gesloten, met uitzondering van de kleedkamers in zwembaden;
- Boven de 18 jaar blijft individueel sporten mogelijk, ook in de sportschool. Boven de 18 jaar mogen mensen met maximaal vier sporten en altijd op anderhalve meter afstand. Ook voor deze groep geldt dat er geen wedstrijden mogen worden georganiseerd;
- Voor topsporters met status geldt op aangewezen locaties (zoals Papendal), net als voor voetbal in de Ere- en Eerste divisie, dat zij van deze maatregelen uitgezonderd zijn.³¹

Op **16 oktober** stelt Kamerlid Diertens schriftelijke Kamervragen aan minister Van Ark over het gemaakte onderscheid binnen de topsport. Het Kamerlid wil onder andere weten waarom sommige topsportcompetities geen doorgang vinden en andere wel. Ook wil zij weten hoe het aantal besmettingen zich in de topsport verhoudt tot het totaal aantal besmettingen.³²

Op **27 oktober** stuurt minister De Jonge een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 naar de Tweede Kamer. De afgelopen periode is het eens te meer duidelijk geworden dat sport en bewegen belangrijk is voor de vitaliteit en weerbaarheid van de samenleving. De minister schrijft dat het voor de jeugd momenteel mogelijk is om op reguliere wijze sport te beoefenen. Wedstrijden tegen andere verenigingen zijn wel stilgelegd. Voor volwassenen is het ook mogelijk om actief te blijven, bij de sportvereniging, in de fitnessclub of elders.³³

³⁰ Directeur CIB (2020, 13 oktober). *Advies n.a.v. 80^e OMT* [gestuurd naar de Tweede Kamer als bijlage op 13 oktober]. URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-954112>.

³¹ Minister van VWS (2020, 13 oktober). *Stand van zakenbrief COVID-19* (25295-656).

URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-656.html>.

³² A.E. Diertens (2020, 16 oktober). *Het gemaakte onderscheid binnen topsport* (2020Z19144).

URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kv-tk-2020Z19144.html>.

³³ Minister van VWS (2020, 27 oktober). *Stand van zaken COVID-19* (25295-659).

URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-659.html>.

8. November 2020

Op **4 november** stuurt minister De Jonge een brief naar de Tweede Kamer over de huidige epidemiologische situatie en de aanvullende maatregelen. In verband met het grote maatschappelijke belang van sport en bewegen voor het welzijn en de gezondheid van de mens, blijft het mogelijk om alleen of in duo's te blijven sporten. De sportscholen en -locaties blijven toegankelijk. Vanaf 18 jaar geldt dat sporten alleen mag op anderhalve meter afstand en alleen individueel of in teamverband met niet meer dan twee personen, dat betekent geen groepslessen in sportscholen. Voor kinderen tot en met 17 jaar mag sporten in teamverband en zijn wedstrijden onderling met teams van de eigen club toegestaan. Groepslessen gaan echter niet meer door en ook zwembaden sluiten.³⁴ Er vindt veel discussie plaats over de definitie van een groepsles en de onderbouwing van deze keuze, zowel binnen het Rijk als met de sportsector.³⁵

Op **17 november** stuurt minister De Jonge een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 naar de Tweede Kamer. Vanaf 19 november gelden aanvullende maatregelen voor onder andere sport, namelijk dat sporten boven de 18 jaar alleen is toegestaan op anderhalve meter afstand, met maximaal vier personen en geen publiek bij sportwedstrijden.³⁶

Op **20 november** biedt minister Van Ark een brief aan de Tweede Kamer over de diverse ontwikkelingen binnen de sport van het afgelopen half jaar. De coronacrisis heeft de wereld nog steeds in haar greep en de sportsector is in zijn geheel hard geraakt. De minister deelt hierover de uitkomsten verschillende rapportages en onderzoeken:

- *Inclusief sporten en bewegen*: Uit een inventarisatie van de alliantie 'Inclusief sporten en bewegen' blijkt dat de groep kwetsbare mensen door COVID-19 extra hard wordt geraakt. Het gemis van sport heeft zowel te maken met de sociale als fysieke aspecten van sport. ;
- *Inzet topsportmiddelen 2020*: De Kamer wordt jaarlijks geïnformeerd over de besteding van de topsportmiddelen door NOC*NSF. Ook voor de topsport heeft de coronacrisis flinke gevolgen gehad. Vele wedstrijden en cruciale meetmomenten konden helaas niet doorgaan. Dit heeft effect op de inzet van de topsportmiddelen;
- *Buurtsportcoachregeling*: Er zijn ook positieve ontwikkelingen. Op 1 september 2020 zijn in totaal 3.468 fte buurtsportcoaches, combinatiefunctionarissen en cultuurcoaches gerealiseerd. Dit betekent dat er in Nederland 6.012 functionarissen bezig zijn om onder andere zoveel mogelijk mensen te stimuleren om te (gaan) sporten en bewegen. De buurtsportcoaches ondersteunen sportverenigingen bij het omgaan met de coronamaatregelen, ze zorgen dat de kwetsbare groepen toch in beweging kunnen blijven en houden de jeugd in beweging door zowel voor scholen digitale lessen aan te bieden als in de wijken activiteiten te doen.³⁷

³⁴ Minister van VWS (2020, 4 november). Nadere informatie over de huidige epidemiologische situatie en de extra maatregelen die na overleg met de veiligheidsregio's worden genomen (25295-688). URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-688.html>.

³⁵ Schriftelijke aanvulling van de directie Sport op een conceptversie van deze tijdlijn.

³⁶ Minister van VWS (2020, 17 november). *Stand van zaken COVID-19* (25295-713). URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-713.html>.

³⁷ Minister van Ark (2020, 20 november). *Voortgang Sport 2020* (30234-256). URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30234-256.html>.

Op **26 november** biedt minister Van Ark een brief aan de Tweede Kamer over de 'Monitor Sport en corona II', een rapportage dat de impact van de beperkende coronamaatregelen op de Nederlandse sport beschrijft. Het gaat daarbij om de gevolgen op het gebied van gezondheid, organisatie en financiering van de sport.

- *Gezondheid*: Er wordt vastgesteld dat de coronacrisis bestaande ontwikkelingen als groeiende beweegarmoede en teruglopende motorische vaardigheden verder versterkt. Daarom is het belangrijk dat jeugdsport waar mogelijk wordt ontzien van beperkende maatregelen, het belang van een gezonde leefstijl te benadrukken en samen te werken met de sport om de protocollen zo werkbaar mogelijk te maken;
- *Organisatie*: Er is meer ongerustheid geconstateerd onder de sportaanbieders is of het wel gaat lukken om de verloren leden en klanten terug te halen, welke inspanningen dat gaat vragen van de verzwakte organisatie en met welke kosten. Sportorganisaties geven ook aan dat de coronacrisis een zware wissel trekt op het personeel en de vrijwilligers;
- *Financiën*: De totale schade voor 2020 in de gehele sportsector wordt geschat op € 1,2 miljard. Daartegenover staat voor minstens € 447 miljoen aan steunmaatregelen vanuit de rijksoverheid, zodat onder de streep een schadepost van € 726 miljoen overblijft.³⁸

³⁸ Minister van Ark (2020, 26 november). *Monitor Sport en corona II* (30234-258).
URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30234-258.html>.

9. December 2020

Op **8 december** stuurt minister De Jonge een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 naar de Tweede Kamer. Hierin wordt betreffende sport benadrukt dat het belangrijk is voor Nederland en voor Nederlandse teams om het concurrentieniveau op internationaal gebied te waarborgen. Daarom mogen sporters in deze topcompetities zonder beperkingen trainen en deelnemen aan wedstrijden in de hoogste klassen van de genoemde sporten. Voor sporters in topcompetities wordt sportbeoefening (trainen en wedstrijden) toegestaan op minder dan anderhalve meter en in groepen van meer dan vier personen. Ook worden zij vrijgesteld van het maximumaantal van 30 personen per ruimte binnen.

Daarnaast wil het kabinet met een Jeugdpakket van € 58,5 miljoen een gerichte (financiële) impuls geven aan gemeenten om samen met jongeren, lokale organisaties en evenementensector kleinschalige activiteiten (volledig *coronaproof*) te programmeren op het gebied van onder andere sport.³⁹

Op **14 december** stuurt minister De Jonge een brief naar de Tweede Kamer met betrekking tot aanvullende maatregelen die per 15 december 00:00 uur zullen ingaan. Voor sport betekent dit het volgende:

- Binnensportlocaties worden gesloten. Dit betekent dat sportscholen, zwembaden en sporthallen dicht moeten;
- Buitensport is toegestaan, ook op de sportlocaties, met maximaal twee personen en op anderhalve meter afstand;
- Voor kinderen tot en met 17 jaar blijven op de buitensportlocaties georganiseerde activiteiten mogelijk;
- De sportkantines, douches en kleedkamers blijven gesloten. De uitzonderingen voor topsporters blijven bestaan;
- Het op 8 december jl. aangekondigde Jeugdpakket kan tijdens de kerstvakantie gedeeltelijk plaatsvinden. Sportactiviteiten (bijv. Wintergames) voor kinderen tot en met 17 jaar kunnen doorgaan, mits het onder begeleiding is en buiten plaatsvindt.⁴⁰

³⁹ Minister van VWS (2020, 8 december). *Stand van zakenbrief COVID-19* (25295-771).
URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-771.html>.

⁴⁰ Minister van VWS (2020, 14 december). *Coronamaatregelen 14 december 2020* (25295-800).
URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-800.html>.

10. Januari 2021

Vanaf **7 januari 2021** wordt er een wekelijks ambtelijk overleg opgezet tussen de directie Sport (VWS) en vertegenwoordigers van de sportsector, te weten NOC*NSF, POS, Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) en de KNVB. Hierin worden de ontwikkelingen op het gebied van maatregelen en financiële steun besproken.⁴¹

Op **13 januari** stuurt minister De Jonge een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 naar de Tweede Kamer. Jeugd tot en met zeventien jaar kan normaal blijven trainen in de buitenlucht. Ook wedstrijden binnen de eigen club zijn toegestaan. Voor volwassenen blijft sportbeoefening mogelijk in de buitenlucht zoals dat de afgelopen weken ook het geval was, in groepjes van maximaal twee personen.⁴²

⁴¹ Afstemmingsgroep 'heropening sport' Directie Sport (gestart op 2021, 7 januari).

⁴² Minister van VWS (2021, 13 januari). *Stand van zakenbrief COVID-19* (25295-874).
URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-874.html>.

11. Februari 2021

Op **2 februari** stuurt demissionair minister De Jonge een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 naar de Tweede Kamer. Met betrekking tot sport wordt onder andere het volgende genoemd:

- Sportactiviteiten mogen plaatsvinden met een groepsgrootte van acht tot tien personen of een elftal;
- De Studentensport Nederland (SSN), het studentensport orgaan van Nederland, vraagt aandacht voor eenzaamheid onder hun studenten. Om eenzaamheid in hun omgeving te voorkomen, heeft SSN een aantal algemene uitingen opgemaakt met ook het logo van Rijksoverheid;
- Met het Jeugdpakket wordt financiële slagkracht gegeven aan gemeenten om binnen de geldende coronaregels zoveel mogelijk activiteiten voor jongeren te organiseren en om jongeren te ondersteunen op het gebied van mentale gezondheid;
- Het initiatief van de Winter Games is gestart om jongeren in de wintermaanden in beweging te brengen met extra sport- en spelactiviteiten. Dit loopt door tot eind februari;
- Het kabinet heeft € 240 miljoen aanvullend beschikbaar gesteld om het steunpakket voor amateursportverenigingen en zwembaden en ijsbanen te verlengen tot en met juni 2021.⁴³

Op **12 februari** stuurt demissionair minister De Jonge, mede namens demissionair staatssecretaris Blokhuis, een brief naar de Tweede Kamer over het steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl. Doel van dit steunpakket is het verminderen van de langdurige gevolgen van de coronaperiode op het sociaal en mentaal welbevinden en gezondheid. Dit steunpakket bestaat uit drie actielijnen:

1. Intensivering initiatieven welzijn voor de jeugd;
2. Intensivering initiatieven welzijn kwetsbare groepen;
3. Intensivering initiatieven gezonde leefstijl.

Door middel van dit steunpakket op met name de derde actielijn, ontstaat er meer ruimte voor mogelijkheden voor sport. Door de huidige lokale sportakkoorden een extra impuls te geven, kunnen gemeenten dit inzetten om sporten en bewegen gericht te bevorderen onder meer via een activiteitenbudget voor de buurtsportcoaches. Daarnaast wordt met een impuls voor Special Heroes Nederland een gezonde en actieve leefstijl voor mensen met een beperking gestimuleerd. NOC*NSF en bekende sporters doen tevens de nadrukkelijke oproep om sport en bewegen meer te integreren in het dagelijkse leven.⁴⁴

Op **23 februari** stuurt demissionair minister De Jonge een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 naar de Tweede Kamer. Ten behoeve van het bevorderen van welzijn van jongeren (zowel fysiek als mentaal), is besloten om de leeftijd waarvoor buitensport op buitensportlocaties is toegestaan, per 3 maart 2021 te verhogen tot 27 jaar. Hierbij zijn wedstrijden onderling met teams van de eigen club toegestaan. Regionale en andere competities zijn hierbij niet mogelijk. Met deze versoepeling in combinatie met

⁴³ Minister van VWS (2021, 2 februari). *Stand van zakenbrief COVID-19* (25295-950). URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-950.html>.

⁴⁴ Minister van WWS (2021, 12 februari). *Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl* (25295-988). URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-988.html>.

zorgvuldige monitoring van de effecten op de virusverspreiding, worden volgens het demissionair kabinet verantwoorde risico's genomen die tegemoetkomen aan de brede wens vanuit de samenleving om meer ruimte te creëren, in het bijzonder voor jongeren (zie 1. 'Mentaal welbevinden' in separate tijdlijn 'Jeugd' 1^e en 2^e tijdvak).

Voor sportverenigingen die tussen 1 oktober en 31 december 2020 financiële schade hebben geleden als gevolg van de coronacrisis, is een nieuwe aanvraagronde gestart voor de TASO-regeling. Verenigingen kunnen een tegemoetkoming aanvragen tussen de € 1.500 en € 12.500.⁴⁵

⁴⁵ Minister van VWS (2021, 23 februari). *Stand van zakenbrief COVID-19 en kabinetsreactie op 100e en 101e OMT-advies (25295-995)*. URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-995.html>.